

Kontroler ruchu lotniczego to jeden z 10 najbardziej stresujących zawodów świata. Praca ta intryguje, lecz niewielu wie, jak wygląda ona naprawdę. Nic dziwnego – w Polsce wykonuje ją jedynie około 600 osób. Wiele osób o niej marzy, ale czy na pewno wiedzą, na czym tak naprawdę polega? Pracę kontrolerów lotów można porównać do jazdy rollercoasterem – może być tak samo satysfakcjonująca, jak i stresogenna, ale zawsze powinna odbywać się w granicach przepisów bezpieczeństwa, a każda decyzja podejmowana jest z wielką odpowiedzialnością.

Stres i adrenalina

Niewątpliwie osoby aplikujące na to stanowisko powinny być pewne swojej odporności na stres i posiadać stalowe nerwy – to cechy kluczowe, bez których nie obejdzie się w tym zawodzie. Na co dzień kontrolerzy mierzą się z niezwykłą odpowiedzialnością za życie tysięcy osób, każdy ich błąd może doprowadzić do tragedii. W codziennej pracy, nie ma przypadku, każdy z kontrolerów musi posiadać odpowiednie cechy, które umożliwiają mu wykonywanie tego zawodu. Jest on nie lada łamigłówką i dostarcza nieprawdopodobnego stresu oraz adrenaliny podczas każdego dyżuru. - *Aby przybliżyć poziom emocji, jaki towarzyszy pracy kontrolera, czy to najpierw na symulatorze jako praktykant, czy potem na żywym ruchu, można wspomnieć, że chyba każdy kontroler pamięta znaki wywoławcze pierwszego samolotu, do którego odezwał się przez radio. To wspomnienie zostaje w pamięci – powiedział Franciszek Teodorczyk, przewodniczący Związku Zawodowego Kontrolerów Ruchu Lotniczego, kontroler ruchu lotniczego z Warszawy. Wielu kontrolerów jest wręcz uzależnionych od adrenaliny, w wolnych chwilach wybierają ekstremalne dziedziny sportu, aby odreagować stres. Inni natomiast preferują spokojne zajęcia. Ważne jest, aby mieli swoje sprawdzone metody radzenia sobie ze stresem i jego rozładowywaniem, starając się nie przenosić ciężaru zawodowego na życie prywatne.*

Kim jest kontroler?

Kontrolerzy to ludzie o różnych osobowościach, charakterach – to, co ich łączy to predyspozycje umysłowe i pewne cechy, które przesądzają, czy ktoś nadaje się do tego zawodu. Zakłada się, że jedynie 2% społeczeństwa posiada ten zestaw cech. Na wzór predyspozycji do zawodu kontrolera ruchu lotniczego składa się wiele czynników. Wymagana od kandydatów starających się o to stanowisko jest m.in. umiejętność analitycznego myślenia, widzenie przestrzenne, umiejętność szybkiego podejmowania decyzji pod presją czasu, asertywność, umiejętność pracy w grupie. Skuteczna komunikacja jest podstawą w tej pracy, a więc bardzo dobra znajomość języka polskiego i języka angielskiego, prawidłowa wymowa oraz dobra dykcja, są niezbędne. Również doskonała pamięć i dobra organizacja pracy, są konieczne, aby przyswoić wszystkie przepisy i procedury lotnicze.

Jak zostać kontrolerem ruchu lotniczego w Polsce?

W Polsce procesem szkolenia zajmuje się Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP). Co roku zgłasza się ponad tysiąc kandydatów (rekordowo ponad 3 tys. chętnych). W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną szkolenia są tymczasowo wstrzymane. Proces rekrutacji jest wielostopniowy i ostatecznie wybranych zostaje ok. 25 osób. Kandydaci, którzy zaliczą egzaminy merytoryczne, w kolejnych miesiącach uczą się wielu zagadnień takich jak: przepisy, frazeologia lotnicza, procedury lotnicze, język angielski, nawigacja, sposób postępowania w sytuacjach awaryjnych, odczytywanie depesz lotniczych, meteorologia, zasady funkcjonowania radarów oraz pomocy nawigacyjnych, osiągi i budowy statków powietrznych. Przyswojenie tej wiedzy na początku szkolenia jest niezbędne w późniejszych etapach. Na stanowisku pracy kontroler musi mieć stuprocentową pewność, że jego

instrukcja jest odpowiednia do napotkanych okoliczności. - *Po wymagających egzaminach najlepsi przechodzą do etapu symulatora i przez kilka miesięcy, w kontrolowanych warunkach, poznają podstawy pracy kontrolera lotniczego. Po ostatnich egzaminach przechodzą na właściwe stanowisko pracy, gdzie jeszcze przez około rok uczą się pod opieką instruktorów. Jeśli się sprawdzą, otrzymają licencję kontrolera ruchu lotniczego. Przejście przez ścieżkę szkoleniową trwa ok. 2 lata – opowiada Jakub Caban, kontroler zbliżania do lotnisk Okęcie i Modlin, członek zarządu ZZKRL.*

Codziennosc zawodowa kontrolera ruchu lotniczego

Każdy dzień to nowe wyzwanie, bo pracy towarzyszy wiele pojawiających się zmiennych, takich jak: niekorzystne warunki pogodowe, problemy techniczne, nieplanowane lądowania wymuszone np. stanem zdrowia pasażera, kłopoty z komunikacją – które wymagają natychmiastowej odpowiedzi i pewnych optymalnych decyzji podejmowanych na podstawie wiedzy oraz doświadczenia. - *Kontrolerzy muszą nie tylko panować nad ruchem, który akurat mają na łączności, ale też odpowiednio koordynować i mieć gotowy plan na to, co zrobić z samolotami, które dopiero zbliżają się do przestrzeni, za którą odpowiadają. Ponadto, zawsze muszą mieć gotowy plan awaryjny i jeszcze jeden, na wypadek, gdyby poprzednie okoliczności okazały się niewystarczające. A i tak zawsze mogą się zdarzyć nieprzewidziane sytuacje, w których obliczu trzeba będzie porzucić dotychczasowe plany – niezależnie ile by ich było, i podjąć inne, adekwatne działania – dodaje przewodniczący ZZKRL Franciszek Teodorczyk.*

Odpowiedzialność nawet za ponad 3000 osób tylko podczas jednej godziny pracy

W codziennych realiach praca kontrolerów ruchu lotniczego generuje potencjalne ryzyka. Odpowiedzialność za życie tysięcy pasażerów i mienie wielkiej wartości, wyjątkowy stres, konieczność podejmowania szybkich decyzji związanych z bezpieczeństwem na polskim niebie, wymaga zapewnienia odpowiednich procedur. Zmiany w tym zakresie zazwyczaj niosą za sobą ryzyko, które potencjalnie może skutkować katastrofą lotniczą, dlatego też muszą być poprzedzone stosownymi analizami, a także racjonalnie wdrożone. - *My, kontrolerzy ruchu lotniczego - wykonujemy zawód, który pierwotnie został stworzony po to, aby dbać i zapewniać realizację procedur podnoszących poziom bezpieczeństwa. To dla nas priorytet. Nasz zawód należy do jednego z najbardziej stresogennych zawodów na świecie. Po okresie wstrzymania lotów w tym roku, czynnie uczestniczymy w podnoszącym się rynku i ruchu na niebie. Każdego dnia odpowiadamy za to, co bezcenne: życie i zdrowie ludzi, ale nie tylko podróżujących. Dbamy o to, aby bezpiecznie i najszybciej jak to możliwe doleciały organy do transplantacji, aby pacjent z wypadku doleciał na czas do szpitala, aby sprzęt medyczny dotarł do portu docelowego... W 2019 roku w ciągu godziny, na pokładzie samolotów obsługiwanych przez kontrolera warszawskiego zbliżania, znajdowało się średnio ponad 3340 pasażerów. Odpowiadamy także za mienie. Każdy kontroler obsługujący tylko warszawskie TMA, odpowiadał w ciągu roku za majątek większy niż roczne PKB Polski, licząc samą tylko wartość samolotów. To my decydujemy o tym, czy pilot ma skrócić, zwolnić, zniżyć, o ile, na jak długo etc., czy ma to zrobić w tej sekundzie, czy jeszcze za moment. Ponosimy także odpowiedzialność za konsekwencje wszelkich manewrów. Prawną i psychiczną. Manewrów, które mają gwarantować przede wszystkim bezpieczeństwo, ale także komfort, ekonomikę i ekologię lotu, na tyle na ile to tylko możliwe. Manewrów, które wykonują piloci samolotów lecących z prędkościami przekraczającymi czasem 900 km/h względem ziemi. Manewrów, którymi musimy pokierować w taki sposób, by finalnie uzyskać odległości między samolotami z precyzją liczoną w dziesiątych mili morskiej (ok. 185 metrów) – podsumował Franciszek Teodorczyk, przewodniczący Związku Zawodowego Kontrolerów Ruchu Lotniczego.*

Zawodowy rollercoaster

Kategoria: Styl życia

Opublikowano: wtorek, 20, październik 2020 12:22

Alicja Cisowska

Odśłony: 1299

Kontrolerzy ruchu lotniczego to wyjątkowa grupa zawodowa – mierząc się z wyjątkowym stresem i działając w granicach przepisów ruchu lotniczego – odpowiadają za bezpieczeństwo w powietrzu. Ten zawód wymaga niezwykłych predyspozycji, ale i dużego samozaparciu oraz zapału. To dzięki procedurom, o których przestrzeganie kontrolerzy dbają każdego dnia, samoloty docierają bezpiecznie do celu. Poczucie odpowiedzialności i misji to coś, co zawsze jest na pierwszym miejscu w ich pracy.

Źródło: ip